

Białystok, 24 luty 2005 r.

S P R A W O Z D A N I E

z postępowania wyjaśniającego w sprawie dotyczącej udzielonej pożyczki ze środków PFRON Panu Markowi Jerzemu G. zgodnie z wnioskiem Naczelnika Wydziału Spraw Społecznych wyłączającym pracowników tego Wydziału ze sprawy nr WS.II.8154-9/02/05 wraz z oceną dot. wniosku pożyczkobiorcy o częściowe umorzenie pożyczki.

Kontrolę przeprowadzili Pani Alicja Breza - Wydział Organizacyjny, Pan Wojciech Jabłonowski - Zespół Kontroli przy Biurze Prezydenta Miasta na podstawie upoważnienia do kontroli Prezydenta Miasta Białegostoku, znak Or.II.0913/04/05 z dnia 10 lutego 2005 roku.

Umowa pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z Panem Markiem G. zawarta została w trybie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz.776 z dnia 9 października 1997 r.)

Art. 12. ust 1. cyt. ustawy mówi, iż osoba niepełnosprawna, a do takiej zalicza się Pan Marek G. może otrzymać pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej. Orzeczenie o ustaleniu stopnia niepełnosprawności z Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy MOPR w Białymstoku załączone jest do dokumentacji sprawy Pana G., w którym stwierdza się, iż Pan Marek G. zaliczony został do lekkiego stopnia niepełnosprawności według ustalonych kodów - R. Niepełnosprawność ma charakter trwały, a orzeczenie wydane zostało na stałe. Ustalony lekki stopień niepełnosprawności datuje się od lipca 2001 roku.

Ponadto Pan Marek G. przedstawił zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku Nr PN-453-2219/DLU/02 z dnia 17.07.2002 r., w którym stwierdza się, iż od dnia 16.07.2002 r. zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku - warunek art.11 w/w ustawy (osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy nie pozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Pan Marek G. przedstawił do Wydziału Spraw Społecznych następujące wymagane zaświadczenia:

- z Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku Nr IP-0605-4/18/PS/02 z dnia 17.07.2002 r., iż nie korzystał z pożyczki dla bezrobotnych z Funduszu Pracy,
- z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku Nr D.ś.8241/1/52/12/2002 z dnia 16.07.2002 r., iż nie korzystał z pomocy społecznej w formie pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie,
- z Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku Nr IIUSEiVII/ 401/26637/2002 z dnia 15.07.2002 r., iż nie figuruje w ewidencji podatników prowadzących działalność gospodarczą,

- decyzję z Urzędu Miejskiego w Białymstoku o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 30.11.1995 r.,
- orzeczenie z SMZOZ Poradnia Medycyny Pracy z dnia 29.07.2002 r. o zdolności do prowadzenia samodzielnie działalności gospodarczej - pośrednictwo handlowe i przy obsłudze komputera.

Wnioskodawca w dniu 16.07.2002 r. złożył wniosek o pożyczkę PFRON w celu wykonywania działalności gospodarczej w zakresie pośrednictwa handlowego, marketingu i reklamy, głównie agregatów chłodniczych do samochodów ciężarowych dostawczych, jak również produktów innych firm na zakup komputera (laptop) z oprzyrządowaniem, samochodu osobowego, telefonu/fax, telefonu komórkowego oraz zestawu mebli biurowych.

Do wymienionego wniosku nr 9/2002 dołączona jest opinia podpisana przez Członka Zarządu Miasta Pana Jana Dobrzyńskiego, Panią Elżbietę Kaufman-Suszko - Naczelnika Wydziału i Panią Urszulę S. ze stwierdzeniem, iż wniosek został oceniony pozytywnie i wnioskuje się o przyznanie pożyczki ze środków PFRON w kwocie 26.000,00 zł na zakup przedmiotów wymienionych we wniosku.

W dniu 05.08.2002 r. w Białymstoku została zawarta umowa pożyczki Nr 7/2002 pomiędzy Prezydentem Miasta Białegostoku a Panem Markiem G. zamieszkałym w Białymstoku na podjęcie działalności gospodarczej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 26.000,00 zł na sfinansowanie zakupów określonych we wniosku.

Zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowi poręczenie zwykłe. Poręczenia udzielili: Iraida K., Krystyna Elżbieta P., Joanna S.. Poręczenia dokonane za zgodą współmałżonków poręczycieli wyrażone w załącznikach od Nr 2 do Nr 4 stanowią integralną część umowy.

Do umowy dołączony jest również plan spłaty pożyczki stanowiący załącznik nr 1. Spłata pożyczki dokonywana będzie w okresie 48 miesięcy, tj. od 01.09.2002 r. do 31.08.2006 r. Spłatę ustalono na 43 raty, w których ujęte są również odsetki w wysokości 5% kwoty udzielonej pożyczki (1.300,00zł):

- 1 rata x 840,00 zł
- 42 raty x 630,00 zł

Kwota pożyczki została wypłacona w dwóch transzach (I - 15.000,00 zł, II - 11.000,00 zł), po przedstawieniu do Wydziału Spraw Społecznych przez Pana Marka G. następujących dokumentów poświadczających rozpoczęcie działalności gospodarczej:

- zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 06.08.2002 r.
- zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON z dnia 06.08.2002 r.
- potwierdzenie otwarcia rachunku bankowego z dnia 07.08.2002 r.

Na rozliczenie I transzy Pan Marek G. przedstawił umowę kupna-sprzedaży z dnia 13.08.2002 r. na zakup samochodu osobowego marki MAZDA 626 na wartość 15.000,00 zł oraz pokwitowanie z Urzędu Skarbowego o dokonaniu opłaty podatku PCC (opłata skarbową od czynności cywilno-prawnych) w wysokości 320 zł. Po rozliczeniu I transzy pożyczki w dniu 14.08.2002 r. Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych w piśmie Nr PS.I.8154-9/02-9/02 zwrócił się do Wydziału Księgowo-Rachunkowego o przelanie pozostałej kwoty przyznanej pożyczki w wysokości 11.000,00 zł na konto firmowe Pana Marka G.. Na rozliczenie kwoty 11.000,00 zł Pan G. przedstawił 3 faktury zakupu, których kserokopie znajdują się w dokumentacji sprawy i są to:

- Faktura VAT Nr 53/1/2002 z dnia 22.08.2002 r. na zakup notebooka w wysokości 9.479,40 zł (netto 7.700,00 zł),
- Faktura VAT Nr 00878/02 z dnia 22.08.2002 r. na zakup telefaksu Panasonic KX-FT25 w wysokości 779,99 zł (netto 639,34 zł),
- Faktura VAT Nr 174/2002 z dnia 06.09.2002 r. na zakup zestawu mebli biurowych w wysokości 1.400,56 zł (netto 1.148,00 zł)

Zaświadczenie wydane na żądanie Pana Marka G. z Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku Nr z IIUSeiVII/401/29941/2002 z dnia 12.09.2002 r. zaświadcza, iż wnioskodawca jest podatnikiem podatku dochodowego z tytułu działalności gospodarczej w zakresie pośrednictwa handlowego rozliczającym się na zasadach ogólnych od dnia 07.08.2002 r. Ponadto w dniu 17.02.2005 r. na podstawie przeprowadzonej rozmowy kontrolujących z Panem Markiem G. ustalono, iż od momentu rozpoczęcia działalności gospodarczej Pan Marek G. jest płatnikiem podatku od towarów i usług VAT. Dlatego też należałoby rozważyć czy przyznaną pożyczkę rozliczyć w kwotach netto czy brutto z faktur przedstawionych do rozliczenia.

Rozliczenie pożyczki w kwotach netto i brutto przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Nazwa zakupu	kwota brutto	kwota netto
1.	samoch d MAZDA	15 000,00	15 000,00
2.	op ata skarbowa	320,00	320,00
3.	notebook	9 479,40	7 770,00
4.	meble biurowe	1 400,56	1 148,00
5.	telefax Panasonic	779,99	639,34
RAZEM		26 979,95	24 877,34

W dniu 21.11.2003 r. wpłynęło do Wydziału Spraw Społecznych pismo od Pana Marka G., w którym poinformował o rozszerzeniu działalności o usługi kolportażowe, transportowe do (3,5 t), remontowo-budowlane, porządkowe oraz produkcję stelaży reklamowych. Jednocześnie oświadczył, iż nadal prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa handlowego, marketingu i reklamy. Do powyższego pisma załączona jest kserokopia zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej o rozszerzeniu działalności o usługi opisane powyżej.

W dniu 23.11.2004 r. pracownik Wydziału Spraw Społecznych Pani Urszula S. dokonała kontroli funkcjonowania podmiotu gospodarczego powstałego w ramach pożyczki na

rozpoczęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON, w wyniku której stwierdziła, że Pan Marek G. faktycznie prowadzi działalność gospodarczą. Potwierdzeniem powyższego, iż działalność gospodarcza prowadzona jest przez Pana Marka G. jest m.in. fakt wystawiania faktur VAT: Nr 2/2004 z 10.03.2004 r. za opracowanie projektu grafiki na kwotę 874,59 zł netto (brutto 1.067,00 zł) oraz Nr 3 z dnia 21.10.2004 r. - usługa remontowa w budynku mieszkalnym na wartość netto 3.500,00 zł (brutto 3.745,00 zł). Kserokopie wymienionych faktur znajdują się w dokumentacji przedmiotowej sprawy.

W dniu 16.11.2004 r. wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Białymstoku pismo od Pana Marka G. z dnia 15.11.2004 r. z prośbą o umorzenie pozostałej do spłacenia pożyczki, w którym Pan Marka G. nadmienia, że spełnił warunki umowy Nr 7/2002 z dnia 05.08.2002 r., tzn. nieprzerwalnie prowadził działalność gospodarczą przez okres 2 lat oraz spłacił ponad 50% udzielonej pożyczki.

Art. 12 ust.4. ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych mówi, iż starosta (prezydent) umarza pożyczkę, na wniosek pożyczkobiorcy, do wysokości 50%, pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej albo rolniczej przez okres co najmniej 24 miesięcy oraz po spełnieniu pozostałych warunków umowy.

Ponadto art.12 ust 5 mówi, że w przypadku uzasadnionym trudną sytuacją materialną lub losową dłużnika starosta, na wniosek tego dłużnika, może odroczyć termin spłaty pożyczki, rozłożyć jej spłatę na raty lub umorzyć spłatę w części albo w całości, jeżeli pożyczka stała się wymagalna.

Analizując akta sprawy Pana Marka G. kontrolujący ustalili, że pożyczkobiorca wypełnił wszystkie warunki umowy zgodnie z ustawą z dnia z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz.776) oraz rozporządzeniem ministra pracy i polityki socjalnej z dnia 22 maja 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania, oprocentowania, spłaty, rozkładania na raty i umarzania pożyczek dla osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1998 r. Nr 67 poz.439).

Stwierdzono na podstawie akt w przedmiotowej sprawie i podczas kontroli w dniu 17.02.2005 r. w firmie Pana Marka G., że działalność gospodarcza prowadzona jest do chwili obecnej przez ponad 2 lata począwszy od dnia 12.09.2002 r. (zaświadczenie z Urzędu Skarbowego). W tym okresie Pan Marek G. zajmował się działalnością związaną z pośrednictwem handlowym, marketingiem i reklamą, następnie rozszerzył ją w dniu 14.11.2003 r. o usługi kolportażowe, transportowe do (3,5 t), remontowo-budowlane, porządkowe oraz produkcję stelaży reklamowych. Jak potwierdziła kontrola zakładu działalność gospodarcza o profilu zadeklarowanym we wniosku o przyznanie pożyczki jest prowadzona przez cały okres trwania pożyczki aczkolwiek obecnie w stosunkowo nieznacznym zakresie, za co jednak nie może być obwiniany sam pożyczkobiorca stwierdzono, że jego trudności w zakresie tej działalności zaistniały z winy niesolidnego kontrahenta.

W październiku 2002 roku Pan Marek G. nawiązał kontakt z firmą spedycyjną "G. S." Sp. z o.o. z siedzibą w Będzinie na rozwinięcie sieci kurierskiej na terenie województwa podlaskiego - utworzenie oddziału na terenie Białegostoku. Wynikiem powyższego była podpisana umowa na współpracę, tj. świadczenie usług handlowych i administracyjnych. Jak wynika z informacji na temat prowadzonej przez Pana Marka G. działalności gospodarczej

oraz rozmowy kontrolujących w dniu 17.02.2005 r. Pan Marek G. stworzył sieć oddziałów wraz z kurierami. Z wyjaśnień Pana Marka G. wynika, że początkowo współpraca układała się bardzo dobrze i rokowała świetną współpracę, jednak po wystawieniu pierwszej faktury i otrzymaniu po upływie miesiąca od terminu zapłaty niepełnej kwoty należności (50%), następnie zaleganiu z rozliczeniem kolejnych płatności (na kwotę 10.319 zł) nastąpiły kłopoty finansowe związane z niewypłacalnością firmy G.-S. i nieuczciwością jej prezesów. Pan Marek G. postanowił wyegzekwować należne pieniądze w wysokości 12.000 zł zgodnie z podpisaną umową i całą sprawę skierował do Prokuratury Rejonowej w Będzinie i toczy się do dnia dzisiejszego - kserokopie zawiadomienia o przestępstwie stanowią załącznik. Ponadto Pan Marek G. wyjaśnił kontrolującemu, że w trakcie współpracy z firmą "G.-S." poniósł koszty w wysokości ok. 20.000,00 zł.

W wyniku powstałych kłopotów finansowych Pan Marek G. zmuszony był do sprzedaży samochodu osobowego zakupionego w ramach pożyczki PFRON, a uzyskane pieniądze przeznaczył na pokrycie kosztów rozmów telefonicznych i połączeń internetowych.

W dniu 10.07.2003 r. do Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku przedstawił pismo informujące o dokonaniu sprzedaży samochodu zakupionego ze środków PFRON wraz z kserokopią faktury Nr 2/2003 z dnia 08.07.2003 r. na sprzedaż samochodu osobowego Mazda 626. Decyzja o sprzedaży auta podyktowana była również częstą awaryjnością i wysokimi kosztami napraw, na co przedstawił faktury z dokonanych napraw i zakupu części. Ponadto wyjaśnił, że przez fakt sprzedaży środka transportowego zmniejszą się koszty związane z jego eksploatacją. Do powyższego dołączone zostały faktury dokumentujące poniesione koszty w okresie od 04.09.2002 r. do dnia 07.07.2003 r.

L.p.	poniesione koszty	kwota netto	kwota VAT	kwota brutto
1.	tel.kom rkowy - IDEA	733,30	161,33	894,63
2.	tel.stacjonarny - TP S.A	1 178,22	237,75	1 415,97
3.	cz ci i naprawy auta	1 205,86	265,30	1 471,16
RAZEM		3 117,38	664,38	3 781,76

W dokumentacji znajdowały się również dwie nieczytelne kserokopie faktur z firmy "R-C" Jarosław R. - Nr 487/0/03 z dnia 18.04.2003 r. i Nr 515/0/03 z dnia 25.04.2003 r. Z w/w faktur nie można było odczytać specyfikacji usługi oraz wartości kwot. Prawdopodobnie były to naprawy auta na kwotę 136,03 zł, ponieważ kwota ta jest różnicą wynikającą z rozliczenia dokonanego na piśmie skierowanym do Wydziału Spraw Społecznych przez Pana Marka G. (zapis: "naprawy samochodu 1.607,19").

Pan Marek G. przedstawił w dniu 17 lutego 2005 r. w trakcie kontroli jego zakładu umowę przedwstępną, z której wynika, iż zamierza kupić samochód osobowy od swego syna i wpłacił na jego rzecz zaliczkę.

Data przeniesienia samochodu na rzecz kupującego nie została określona. Jest więc to zdarzenie przyszłe i niepewne, które nie może być traktowane jako decydujące dla oceny spraw.

Zgodnie jednak z opinią prawną Nr ZRP0540/1061/04 z dnia 17 grudnia 2004 r. skoro nie było sformułowanego w umowie pożyczki zakazu sprzedaży środków zakupionych w ramach pożyczki to sprzedaż ich w czasie trwania umowy nie rodzi skutków prawnych. W opinii

stwierdzono, że w przedmiotowej sprawie pożyczka udzielona została na podjęcie konkretnej działalności gospodarczej, a fakt sprzedaży samochodu osobowego nie wpłynął na jej zaprzestanie przez pożyczkobiorcę. Również sposób wykorzystania uzyskanych ze sprzedaży samochodu nie został uznany za naruszenie postanowień umowy.

Badanie wiarygodności sposobu zużycia kwoty uzyskanej z takiej sprzedaży np. czy rozmowy telefoniczne faktycznie dotyczą działalności gospodarczej nie wydaje się więc również celowe jako, że nie wpływa pod względem prawnym na ocenę realizacji umowy pożyczki. Analogicznie nie mogą zatem rodzić skutków prawnych i inne zdarzenia powodujące zmiany w stanie faktycznym dotyczącym pożyczkobiorcy zaistniałe w toku trwania umowy pożyczki. Do istotnych zmian należy w konkretnym przypadku zaliczyć okoliczność podjęcia przez pożyczkobiorcę zatrudnienia w pełnym wymiarze na podstawie umowy o pracę. Wg opinii prawnej wydanej w tej sprawie przez ZRP podjęcie zatrudnienia może rodzić skutki prawne jedynie w szczególnych okolicznościach np. gdy są przesłanki do podejrzeń o celowe okresowe ustanie zatrudnienia w celu wyłudzenia pożyczki.

Za istotną okoliczność w świetle umowy pożyczki i obowiązujących przepisów przyjąć należy terminowość spłat rat. Pan Marek G. za wyjątkiem 3 kilkudniowych opóźnień spłacał raty w obowiązującej wysokości i w ustalonych terminach.

Jak wynika z powyższego nie ma przeszkód formalno-prawnych do uwzględnienia wniosku Pana Marka J. G. o umorzenie części pożyczki. Zgodnie z umową stron pożyczka może być umorzona do 50% jej wartości o ile była spłacana terminowo a pożyczkobiorca prowadził deklarowaną działalność co najmniej przez okres 2 lat (tj. do daty ewentualnego umorzenia). Warunki niezbędne zostały zatem spełnione.

W tym stanie rzecz ostateczna decyzja leży w gestii Pana Prezydenta.

Do spłaty pozostała należność główna w wys. 12.000 zł i odsetki w wys. 600 zł.